

**Tentamen medicum inaugurale, de menorrhagia ... / Eruditorum examini
subjicit Robertus Forrester.**

Contributors

Forrester, Robertus.
University of Edinburgh.

Publication/Creation

Edinburgi : Typis Georgii Mudie et Filii, 1795.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/hxzwnktd>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

TENTAMEN MEDICUM

INAUGURALE,

DE

MENORRHAGIA.

THEATRI MEDICUM

INNOVATA

DE

MEMORABILIA

5
TENTAMEN MEDICUM
INAUGURALE,

DE

MENORRHAGIA:

QUOD

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, S. S. T. P.

Academiae Edinburgenae Praefecti.

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

ROBERTUS FORRESTER,

HIBERNUS.

SOCIETAT. HIBER. MED.

NEC NON

SOCIETAT. CHIRURGO-PHYSICÆ SOCIUS.

Ad diem 12 Septembris, hora locoque solitis.

Edinburgi:

CUM PRIVILEGIO.

TYPIS GEORGII MUDIE ET FILII.

1795.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

1912

MEMORANDUM

TO :

FROM :

SUBJECT :

GEORGE B. BAKER

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

RECEIVED

APRIL 10 1912

PHYSICS DEPARTMENT

UNIVERSITY OF CHICAGO

CHICAGO, ILL.

PHYSICS DEPARTMENT

UNIVERSITY OF CHICAGO

CHICAGO, ILL.

PHYSICS DEPARTMENT

UNIVERSITY OF CHICAGO

CHICAGO, ILL.

PHYSICS DEPARTMENT

UNIVERSITY OF CHICAGO

CHICAGO, ILL.

PHYSICS DEPARTMENT

UNIVERSITY OF CHICAGO

Sick nature blasting and to heartless woe,
And feeble defolation ; casting down
The towering hopes, and all the pride of man,
————— you pitying saw ;
To infant weakness, shrunk the warrior's arm ;
Saw the deep racking pang, the ghastly form,
The lip pale quivering, and the beamless eye
No more with ardour bright !

THOMSON'S SEASONS, SUMMER.

TENTAMEN MEDICINAE

MEMORABILIA

PITROSQUE...
lum fluxum...
maso preparando...
nolle tamen...
menio fabrico...
feminas...
anapom...
flos accidille...

TENTAMEN MEDICUM

DE

MENORRHAGIA.

PLEROSQUE inter auctores convenit mensium fluxum salutem feminæ generique humano propagando imprimis necessarium. Nonnulli tamen sunt quibus hæc sententia fundamento lubrico niti videtur; Junkerius enim se feminas quasdam vidisse dicit, quibus menses nunquam apparuerunt. Idem feminis Brasiliensibus accidisse fertur. Linnæus memorat feminas

minas Laplandicas semel tantum in anno menstruari; imo quasdam, quibus nunquam apparent menses, et nihilo secius utraque bona valetudine frui, addit autem illas semper esse steriles. Utcunque fit, nostro in cœlo, ex mensibus retentis vel suppressis, multi morbi perniciosi oriuntur. Medici magni nominis negant se, nisi cum menses prius prodiissent, graviditatem accidere unquam vidisse. Vix opus est ut menses sint rubri coloris, satis videtur si humor serosus fluat.

Sententiæ variæ à celeberrimis Physiologis in medium prolatae sunt ut explicent ex quibus causis menses pendeant, has tantum obiter attingam, quoniam Anatomici ex quo sanguis menstruus fluat, inter se parum consentiunt. Nonnulli è vagina, alii rectius, me iudice, ex utero provenire contendunt. Quidam præterea ex venis, alii ex arteriis fluere affirmant. Sententia autem à peritissimis Artis Medicæ usurpata, inter eos à celeberrimo

celeberrimo Monro, qui sanguinem ex arteriis in superficie interna uteri sparsis ejici contendit, longe fide dignissima videtur.

Quidam ex priscis philosophis mensium fluxum Lunæ potentiae in corpore muliebri imputârunt, neque liquet quis primus hypotheseos hujus auctor fuit. Quibusdam placuit (hujus inventi utilis, ut iis, temporibus illis caliginosis visum est, Asclepiadi, aliis Erisistrato,) honorem tribuere. Menses humori acri fermentanti in genitalibus ipsis secreto, ut fit in lue venerea, à compluribus attributi fuerunt. Postquam autem œconomia animalis melius explicata est, hæc sententia, æque ac multæ aliæ, ex toto defuevit; patet enim observationibus evidentissimis, feminas certo die huic fluxui non obnoxias, quod alio pacto haud potuisset fieri, si Lunæ quid potentiae ni eum fuisset; ad hoc, feminæ huic fluxui,
omnibus

omnibus temporibus, et in quaque regione terrarum orbis, æque sunt obnoxia*.

Quod ad fermentum acre in utero fitum attinet, id semper frustra quæretur, ubi nihil nisi succi blandi mucosi, et ubi Venus, quæ omnes hos succos expellit, menstruorum profluvium nec auget nec minuit; feminæ enim negant, hoc tempore, partibus dolentibus languidisque, se appetitum veneris auctum habere.

Paucis abhinc annis Doctor Emmet sententiam inusitatam in medium protulit, ait solito plus sanguinis feminarum naturalibus venerem appetentium derivari, et hunc sanguinem venis recurrentibus haud facile exceptum, partim in vasa super internam uteri superficiem sparsa infundi, ibique copiosè collectum, utero stimulum præbere, uteroque se contrahente, effundi. Præter errorem anatomicum, ait Monro, in quem

hic

* Audi prælect. cæimii Duncan.

hic vir ingeniosus sectatoresque ejus inciderunt, positiones suas non satis probando, multa alia huic sententiæ obstant*. Si vera esset, menses, qui certis temporibus apparent, tam constanter, ut quotidiana observatio probat, non fluerent. Si ex libidine, venerisque appetitu penderent, foret, ut feminis magnopere debilitatis, adeoque pravis cupidinibus plerumque carentibus, se rarissime ostenderent.

Patroni strenui, post Galenum, plethoræ generalis, inter quos Friend et Boerhaavius, ad doctrinam firmandam summo ingenio nisi sunt, et noster celeberrimus Monro in eandem sententiam ivisse videtur. Doctrina plethoræ partialis, vel sanguinis topicæ congestionis, in locum plethoræ generalis subiit, quam Simpson eruditus in dubium vocavit†. Van Swieten hanc

Audi prælect. celb. Monro.

† Vide Simpson on the Womb.

hanc sententiam tenuisse, et Hallerus* non improbasse videtur, quamvis hic utraque fieri potius credidit. Ex quo tempore, existentia plethoræ topicæ, licet non prorsus probata, experimentis tamen celebris Wintringham verifimilior reddita fuit, Cullenus eruditissimus doctrinam novam introduxit, hanc quam brevissime dicam.

Constat experimentis Equitis Clifton Wintringham, densitatem tunicarum, pro ratâ parte, venarum, ad eam arteriarum, in teneris, quam ætate provectis animalibus esse majorem †; ex quo conjici licet, renixum transitui sanguinis ex arteriis in venas juventâ, quam senectute majorem; quam ob rem plethorâ arteriosa usque ad mediam ætatem adest, arteriis autem perpetuò distentis, tandem earum densitas contractioni cordis resistere valet, hinc fit venarum plethora. Corporis

evolutio

* Vide Elemen. Physiolog. Halleri.

† Vide Clifton Wintringham's Experimental Inquiry.

evolutio et incrementum, ex hoc plethoræ statu, æque ac incrementum alicujus partis, ex impetu et copiâ sanguinis ad eam delati una cum renifu solidorum et vasorum propter eorum capacitatem pendent. Quam ob causam (ut videtur) caput primum evolvitur, (majore copiâ fluidorum ad id derivatâ) quibus rebus vasa ejus densitate suâ, sanguinis impetui magis resistere valent. Aortâ descendente totâ tandem evolutâ, fluida majore impetu per aortam descendentem in regionem uteri propelluntur, cui sanguis stimulum præbet, hinc nifus hæmorrhagicus oritur, quo vasorum ora dilatantur, et sanguis ex utero effunditur.

Physiologi frustra, extempore Hippocratis usque ad hunc diem, quare menses statis temporibus redeunt, summa ope deprehendere nisi sunt. Haud facile exponitur, nisi conjicere liceat, vasis uteri debilitatis et inde congestione inductâ, menses ut antea semet ostendant.

In regionibus calidioribus Asiæ, Africæ, et Americæ, annum circiter decimum et sæpe nonum plerumque maturescunt puellæ, et quamvis in illis regionibus profluvium menstruorum fit minus copiosum, maturius tamen apparet. Intervallum hujus fluxus in omni regione penè idem, hinc discrimen inter singulas feminas non populum. In regionibus Australibus, menses alias feminas intervallo quindecim dierum, alias quinque vel sex hebdomadam, adoriuntur. In hac nostrâ regione ad septentrionem magis spectante, menses virginibus, ab anno decimo quarto ad decimum quintum, raro cis vel ultra, semet ostendunt, et intra spatium triginta dierum, plus minusve redeunt.

Mensium causa, ait Buffon*, est sanguinis redundantia, et necessarió nutrimenti; symptomatica enim hoc profluvium præcedentia, nempe calor, tensio, dolor, non solum in partibus ip-

fis,

* Vide Buffon's Natural History.

sis, sed etiam in proximis, totidem repletionis sunt signa. Nimiam sanguinis copiam etiam demonstrant, mammarum tumor, areola circum eas obscurior, oculi hebetes, et in cavis se condentes, genarum rubor, capitis dolor, totiusque corporis lassitudo*.

Quod ad usum et causam mensium attinet, inter auctores haud quaquam convenit. Antiqui, æque ac major pars recentiorum, eos ad fœtum nutriendum destinari existimârunt; huic tamen opinioni multum objicitur, quod non meum est investigare. Ad inceptum igitur redeam, morbum scilicet, quem mensium nimia profusio gignit, tractare, qui morbus à Culleno erudito sic definitur.

“Dorsi, lumborum, ventris, parturientium
“instar dolores; menstruorum copiosior, vel
“sanguinis è vagina præter ordinem fluxus.”

B

HISTORIA

* Vide Buffon's Natural History.

HISTORIA MORBI.

Menfium fluxus sæpius rediens, diutius durans, folito copiofior, quam cæteris temporibus in eadem feminâ, morbidus habendus* eft. Quoniam pleræque feminæ, ut fupra memoravimus, variationibus non folum fpatii, verum etiam copiæ menfium obnoxix; ob eam rem, morbidi non funt habendi, nifi gradu immodico fluant, diu permaneant, debilitatemque manifeftam inducant.

Si menses copiâ folito majore fluant, et dolor capites vertigo, dyfpncea, horror, dorsi, lumborum dolor, pulfus frequens, fitis præcedant, tum immodici funt habendi. Cum, ex fignis ante dictis, facies pallefcit, pulfus vix percipitur, infolita laffitudo exercitatione minimâ, dorfum

fitu

* Vide Cullen's First Lines, p. 11. vol. iii.

fitu erecto dolet, extremitates sæpe frigescent, et pedes vesperè œdematoso tumore afficiuntur, tunc inferre licet fluxum mensium immodicum fuisse, jamque debilitatem perniciosam adesse.

Hanc debilitatem etiam demonstrant anorexia, nausea, vomitio, et alia dyspepsiæ signa, cordis palpitatio, animi deliquium frequens, præsertim ex levibus causis subito oblatis. Talem plerumque decursum et finem habet hic morbus, ubi inveteraverit; pauca tamen ab auctoribus memoriæ prodita sunt, ubi fluxus mensium tam immodicus et subitaneus fuit, ut prius, rebus in pejus ruentibus, ægra infelix è medio sublata sit, quam medicus ferre ei auxilium potuit, cujus duo aut tria exempla tristia egomet vidi.

Quamvis debilitas nondum eò processerit, ut hæc mala signa creet, leucorrhœa tamen nonnunquam subit, quæ nihil aliud nisi menorrhææ species

species videtur*. Leucorrhœa interdum eodem effectus ac menorrhagia edit, modica tamen, et tantum levi menorrhagiæ gradu stipata, sæpe diu, sine ullo debilitatis periculo, durare potest; hinc mihi videtur, hunc fluxum, nisi copiosissimus fit, diuque maneat, insignem debilitatem non creare.

DIAGNOSIS.

In diagnosi instituendâ oportet, nisi in errorem incidere vellemus, inter menorrhagiam et menses in statu naturali accuratè dijudicemus. Copia sanguinis menstrui, in diversis feminis, et etiam in eâdem feminâ diversis temporibus, præsertim circa ortum et finem, multum differt. Dicitur est ante, menses intra spatium triginta dierum plus minusve redire; restat memorare, copiam sanguinis singulis vicibus excreti, ab quatuor ad

sex

* Audi Prælect. Celeb. Gregor.

sex uncias, computatam esse. Ex hac lege tamen, valetudine feminæ ad huc integrâ, multa excipiuntur.

Recte dici non potest, mensibus spatio duarum vel trium hebdomadum femet ostendentibus, vel etiam unciis paucis solito copiosioribus, dum sanitate fruatur, feminam menorrhagiâ laborare. Hisce omnibus inter se collatis, vix fieri potest, ut regulam certam de reditu, duratione, et copia mensium, constituamus; hinc, me judice, habitus ægræ corporis, morbi prægressi cum multis aliis in historiâ memoratis, sat erint ad morbum adesse monstrandum.

CAUSÆ REMOTÆ.

Causæ remotæ ad duo capita referantur, nempe, quæ uteri vasorum actionem augent, vel minuunt. Ad primum pertinent, quæ actionem

totius

totius corporis augment, ut diæta nutriens, suppressæ evacuationes solitæ, vita sedentaria. Huc etiam referuntur agitatio vomitûs, ebrietas frequens, pathemata animi incitantia, exercitatio vehemens, alvus dura, venus nimia. Ad secundum pertinent causæ vasa uterina laxantes et debilitantes, scilicet, cubicula calida, balneum tepidum, theæ et coffeæ usus immodicus, evacuationes nimia, frequens partus et abortus, &c.

CAUSA PROXIMA.

Hæmorrhagiæ, à Culleno celeberrimo, ad congestionem topicam eodem tempore cum plethora occurrentem referuntur, et summo ingenio hujus morbi decursum, secundum evolutionem organorum diversorum, investigat. Huic causæ, judicio nostro, merito attribuitur cur epistaxis maturè apparet. Forsan conjicere licet hæmoptysin ex simili causa oriri.

In foetu, pulmonem officio cor, et aliud naturæ artificium ex magnâ parte funguntur, et quidem, compluribus annis post partum, ad plenum incrementum non accesserunt. Hinc, ut hæmorrhagiæ raro occurrunt, nisi in organo ex toto evoluto, hæc species hæmorrhagiæ hæmoptysis appellata, epistaxin plerumque excipiet. Ambigitur necne hanc doctrinam morbo de quo nunc agitur applicemus; namque fluxus menstruus, naturâ usui maximi momenti destinatus, morbus haudquaquam habendus. Quodammodò tamen tempus quo menses fluunt explicabit. Hoc non accidit donec uterus majorem sanguinis copiam quàm fat est ad nutriendum accepit; hinc fortasse, propter structuram ejus peculiarem, copiam abundantem effundit.

Omnibus his ritè perpensis, facile inferamus, si actio uteri augeatur, vel aucta actione systematica, vel causis in hoc organum agentibus, fluxum menstruum auctum iri, et diutius protractum,

tractum, hunc morbum geniturum esse. Ex hoc facile intelligitur actio causarum remotarum, quæ, actionem vasorum systematis augendo, hunc morbum excitant.

Quod ad hunc morbum à causis remotis capitis secundi inductum pertinet, haud difficile est positu, utero sano, vasa ejus, fluidis suis pro rata parte effusis, semet contractura, hac autem contractione aliqua causâ impeditâ, fluxum esse perrecturum. Aliquid huic simile in membro amputato videri potest. Corpore sano, hæmorrhagia, vasis semet contrahentibus, spontè sistit; corpore autem enervato, vi systematis ad hanc contractionem non valente, sanguis fluet, donec, astringentibus externè applicatis vel tonicis exhibitis, quæ vires systematis augeant, impediatur.

PROGNOSIS.

PROGNOSIS.

Si iudicium rectum de eventu hujus morbi faceremus, causis remotis et earum actioni animum advertere oportet. Si hæmorrhagiæ speciem *activam* vulgo dictam creent, inferamus periculum majus imminere, et opem medici magis necessariam. Si morbus sit chronicus, aut causis debilitantibus inductus, periculum minus erit, quamvis spes sanandi, pro ratâ parte minus. Si ægra multum enervetur, et morbus sæpe redierit, eventus anceps erit. E contrario, morbo recente, si ægra vigeat, spes est eventum faustum futurum. Copia sanguinis, ex magna parte, iudicium etiam diriget. Quo major sanguinis copia, eo infeliciores prognosis erit, quoniam hac re totum corpus magis enervatur, et vasa in hac morbida actione diutius tenentur. Hæmorrhagiæ species, ex schirro, cancro, aut uteri polypo, plerumque, si non semper, artem eludit; nihilominus remedia in his vitiis præscripta exhibeantur.

RATIO MEDENDI.

In hoc morbo tractando, operationi causarum remotarum attentionem dirigamus oportet, five auctam uteri vasorum, five totius systematis actionem concitaverint. Omne huic actioni favens vitandum. Motus musculorum reditum sanguinis venosi accelerando, facit ut cor se celerius contrahat; hinc sanguis in varias partes corporis, et necessario in uterum, majore copia propelletur, vasa uterina in contractiones validiores consistabuntur, et sanguinis fluxus erit copiosior. Exercitatio omnis generis tunc vitanda, praesertim quae situm erectum exigit; his enim rebus, sanguis majore copia per aortam descendentem defertur. Oportet aegra situm recubantem teneat, duro in lecto frigido aeri exposito cubat, omnesque violentes animi affectus fugiat. Cibo nec stimulante, nec plethorae favente, uti debet; ex oleribus maxime constet; liquores

omnes fermentati cane pejus et angue fugiendi. Cavendum est etiam mitibus laxantibus, nempe crySTALLIS tartari, oleo Ricini, floribus sulphuris, &c. ne fæces canalem alimentarium irritent. Ad sanguinis impetum minuendum, frigus corpori externè applicatum à quibusdam præscriptum est, et optimo fructu in Nosocomio Regio exhibitum interdum vidimus.

Quod ad venæsectionem attinet, Culleno visum est, hoc morbo, dorfi doloribus parturientium dolores referentibus, stipato, fluxu eodem tempore copioso, unà cum pyrexiâ, tum venæsectionem in brachio conducere, quamvis non semper necessariam. Profectò morbum non semper sanat, et nonnulli existimant eâ re frequentius redire. Timendum est etiam ne imbecillitatem magnam inducat, et hinc hydropi aut alii morbo debilitanti originem præbeat.

Consensus

Consensus inter uterum et mammas diu à Physiologis observatus est. Hippocrates, quamvis forsan nihil tale erat ei in animo, cucurbitularum applicationem mammis valde commendat; verba sunt hæc. “Mulieris menses cohibere si
 “velis, cucurbitam quàm maximàm mammis ap-
 “pone.” Noster eruditissimus Professor Doctor Home, in suis experimentis clinicis, narrat exempla duarum mulierum, in quibus, hoc, aliis remediis diu frustra exhibitis, cum fructu tentatum est. Idem in hæmatemesi utile etiam invenit; potens quidem remedium, et plus prodesse quàm vulgo crediter, putat*.

Emetica efficacissima in hæmorrhagiâ sanandâ habita sunt, præcipuè à Doctore Bryan Robinson. Cullenus quoque in nonnullis exemplis utilia comperit.

Epispastica à nonnullis auctoribus meritò multum commendata sunt. Cullenus hæc vi stimu-

lante

* Vide Home's Clin. Exper.

lante præcipuè agere putat ; oportet tamen alias vires habeant, aliter tam utilia in peripneumoniâ aliisque phlegmasiis non inveniremus. Forfan in his morbis irritationem tollendo agunt ; et licet conjicere simili modo agere in morbo de quo nunc agitur.

Opium in menorrhagiâ sanandâ multum laudatur. Procul dubio irritationem systematis minuendo, morbus per aliquid tempus suspendatur, et intervallo corpus pristinum vigorem recuperet. Supervacuum nunc effet opium stimulans an sedans inquirere ; fat erit scire, quòd in menorrhagia à scriptoribus optimis imprimis utile comper- tum fuit, scilicet cum menorrhagia passiva est.

Applicationes topicæ in hoc morbo sæpe profuerunt, quales frigida aqua pura, vel aceto mixta, et pelvi vel lumbis cum pannis linteis applicata.

Balneum frigidum topicum in utero laxato cum fruge exhibitum est; sed hisce omnibus palmam facile præripiunt clysmata frigida. Quamvis in uterum injicere difficile sit, injectiones tamen in vaginam haud raro profuere. In hoc consilium, aquâ purâ in qua paululum aluminis, vel sacchari saturni solutum fuit, uti possumus. His quoque addenda sunt astringentia interna, uti preparata ferri, ex metallis; ex vegetabilibus, gummi kino, catechu, cortex quercûs, uva ursi, &c.

Nequaquam silentio prætereundum est remedia tonica, ut exercitatio lenis, cortex Peruvianus, Angustura, Soimida, &c. in pulveris forma, vel menstruo ullo grato capta.

F I N I S.

& bilis. & est in omnibus
 cum sanguine. & est in
 partibus. & est in
 Quibus. & est in
 nec tam in. & est in
 hoc. & est in
 minus. & est in
 mris. & est in
 curus. & est in
 tabibus. & est in
 cas. & est in

Pedunculum. & est in
 dia. & est in
 nis. & est in
 vel. & est in

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

Main body of faint, illegible text, appearing to be several lines of a letter or document.

Lower section of faint, illegible text, possibly a signature or closing.

Bottom section of faint, illegible text, possibly a footer or additional notes.